

Množiny

Pojem množina

Definícia 1 *Množina je súbor navzájom rozlíšiteľných objektov.*

- Množinu považujeme za určenú, ak vieme o ľubovoľnom objekte rozhodnúť, či patrí alebo nepatrí do danej množiny.
- Hovoríme, že objekt a je prvkom množiny M , ak patrí do množiny M , ozn. $a \in M$.
- Hovoríme, že objekt a nie je prvkom množiny M , ak nepatrí do množiny M , ozn. $a \notin M$.

Vzt'ahy medzi množinami

Definícia 2 *Dve množiny pokladáme za rovnaké, ak obsahujú tie isté prvky. Označujeme $A = B$.*

Definícia 3 *Množinu A nazývame podmnožinou množiny B , ak každý prvok množiny A je tiež prvkom množiny B . Označujeme $A \subset B$.*

Definícia 4 *Množinu, ktorá neobsahuje žiadne prvky, nazývame prázdnu množinou. Označujeme $\emptyset$, resp. $\{\}$.*

Operácie s množinami

Nech $A, B \subset M$:

- zjednotenie množín $A \cup B = \{x \in M : (x \in A) \vee (x \in B)\}$
- prienik množín $A \cap B = \{x \in M : (x \in A) \wedge (x \in B)\}$
- rozdiel množín $A - B = \{x \in M : (x \in A) \wedge (x \notin B)\}$
- karteziánsky súčin $A \times B = \{[a, b] : (a \in A), (b \in B)\}$
- komplement v M k A $A^c = \{x \in M : x \notin A\}$

Číselné intervaly - Ohraničené intervaly

Nech $a, b \in \mathbb{R}, a < b$:

- uzavretý interval $\langle a, b \rangle = \{x \in \mathbb{R} : a \leq x \leq b\}$
- otvorený interval $(a, b) = \{x \in \mathbb{R} : a < x < b\}$
- polouzavreté (polootvorené) intervaly $(a, b] = \{x \in \mathbb{R} : a < x \leq b\}$
 $[a, b) = \{x \in \mathbb{R} : a \leq x < b\}$

Číselné intervaly - Neohraničené intervaly

Nech $a, b \in \mathbb{R}$:

- $(-\infty, b) = \{x \in \mathbb{R} : x \leq b\}$
- $(-\infty, b) = \{x \in \mathbb{R} : x < b\}$
- $\langle a, \infty \rangle = \{x \in \mathbb{R} : x \geq a\}$
- $(a, \infty) = \{x \in \mathbb{R} : x > a\}$
- $(-\infty, \infty) = \mathbb{R}$

Okolia bodu (číslo)

Definícia 5 Nech $\varepsilon > 0$ a $a \in \mathbb{R}$:

- ε -ové okolie bodu a $O_\varepsilon(a) = (a - \varepsilon, a + \varepsilon)$
- prstencové ε -ové okolie bodu a $O_\varepsilon^0(a) = O_\varepsilon - \{a\}$
- pravé ε -ové okolie bodu a $O_\varepsilon^+(a) = (a, a + \varepsilon)$
- ľavé ε -ové okolie bodu a $O_\varepsilon^-(a) = (a - \varepsilon, a)$

Absolútna hodnota

Definícia 6 Nech $a \in \mathbb{R}$. Číslo $|a|$ definované vzťahom

$$|a| = \begin{cases} a, & \text{pre } a \geq 0 \\ -a, & \text{pre } a < 0 \end{cases}$$

nazývame *absolútnou hodnotou* čísla a .

Nech $a, b \in \mathbb{R}$, potom platí

- $|a \pm b| \leq |a| + |b|$
- $|a \cdot b| = |a| \cdot |b|$
- ak $b \neq 0$, tak $\left| \frac{a}{b} \right| = \frac{|a|}{|b|}$

Maximum a minimum množiny

Definícia 7 *Nech M je podmnožina $\mathbb{R}$.*

*Ak existuje také reálne číslo $D \in M$, že pre každé $x \in M$ je $x \leq D$, tak číslo D nazývame *maximum* množiny M .*

Označujeme: $D = \max M$

Definícia 8 *Nech M je podmnožina $\mathbb{R}$.*

*Ak existuje také reálne číslo $d \in M$, že pre každé $x \in M$ je $x \geq d$, tak číslo d nazývame *minimum* množiny M .*

Označujeme: $d = \min M$

Horné a dolné ohraničenie množiny

Definícia 9 *Nech M je neprázdna podmnožina $\mathbb{R}$.*

*Ak existuje také číslo $K \in \mathbb{R}$, že $\forall x \in M$ platí $x \leq K$ tak číslo K nazývame *horným ohraničením* množiny M a hovoríme, že M je *zhora ohraničená*.*

Definícia 10 *Nech M je neprázdna podmnožina $\mathbb{R}$.*

*Ak existuje také číslo $k \in \mathbb{R}$, že $\forall x \in M$ platí $x \geq k$ tak číslo k nazývame *dolným ohraničením* množiny M a hovoríme, že M je *zdola ohraničená*.*

Definícia 11 *Ak je neprázdna množina zdola aj zhora ohraničená, tak hovoríme, že je *ohraničená*.*

Suprémum a infimum množiny

Definícia 12 *Najmenšie horné ohraničenie S množiny M nazývame *suprémom* množiny M .*

Označujeme: $S = \sup M$.

Definícia 13 *Najväčšie dolné ohraničenie s množiny M nazývame *infimum* množiny M .*

Označujeme: $s = \inf M$.

Číselné množiny

Definícia 14 *Nech $\mathbb{N} \subset \mathbb{R}$ s vlastnosťami*

- $1 \in \mathbb{N}$,
- ak $n \in \mathbb{N}$, tak aj $n + 1 \in \mathbb{N}$.

Potom $\mathbb{N}$ nazývame množinou všetkých prirodzených čísel.

Definícia 15 *Množinu*

$$\mathbb{Z} = \mathbb{N} \cup \{-a \in \mathbb{R} : a \in \mathbb{N} \cup \{0\}\}$$

nazývame množinou celých čísel.

Definícia 16 *Množinu*

$$\mathbb{Q} = \left\{ \frac{p}{q} \in \mathbb{R} : p \in \mathbb{Z}, q \in \mathbb{N} \right\}$$

nazývame množinou racionálnych čísel.

Definícia 17 *Množinu*

$$\mathbb{I} = \{x \in \mathbb{R} : x \notin \mathbb{Q}\}$$

nazývame množinou iracionálnych čísel.

Definícia 18 *Množinu*

$$\mathbb{C} = \{a + bi : a, b \in \mathbb{R}\}, i^2 = -1$$

nazývame množinou komplexných čísel.